

Sygn. akt VII U 3290/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2013 r. w Gdańsku

sprawy L. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania L. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 17 października 2012 r. nr I- (...) -1/05

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu L. O. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01 października 2012r. do dnia 30 czerwca 2014r.;

2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygn. akt VII U 3290/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił L. O. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z 8 października 2012 r. orzekła, iż wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy.

L. O. wywiódł odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Podał, iż porusza się o kuli, co utrudnia mu wykonywanie zwykłych czynności życia codziennego, ma trudności przy wchodzeniu i schodzeniu ze schodów. Wskazał, iż noga lewa jest chudsza i słabsza od prawej i występuje u niego ograniczenie zgięcia podudzia pod kątem 95 stopni i zanik mięśni z uwagi na wystąpienie złamania szyjki kości udowej lewej nogi. Wskazał, iż jego stan zdrowia pomimo wykonanych zabiegów operacyjnych i rehabilitacji nie uległ poprawie.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację prezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

L. O. urodzony (...) r., z zawodu elektromechanik zawód ostatni wykonywany konwojent.

W okresie od 01 października 2003 r. do 30.09.2012 r. miał przyznane prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

(niesporne)

W związku ze złożeniem kolejnego wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy w dniu 16.08.2012 r. został skierowany na badanie przez lekarza orzecznika, który rozpoznał u niego złamanie szyjki kości udowej leczone operacyjnie w 06.2009 r., stan po złamaniu rzepki lewej w 2003 r. – leczony operacyjnie. Orzeczeniem z dnia 07.09.2012 r. lekarz orzecznik orzekł, iż nie jest on niezdolny do pracy. Na skutek złożonego sprzeciwu wnioskodawca został skierowany na badanie przez komisję lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 08.10.2012 r. orzekła, iż wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy, rozpoznając tożsamo jak lekarz orzecznik i dodatkowo ZZA.

Decyzją z dnia 17 października 2012r., zaskarżoną w niniejszym postępowaniu Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS.

Niesporne a nadto dowód:

- akta rentowe w tym wniosek k. 145; orzeczenie lekarza orzecznika z dnia 07.09.2012 r. k. 149, orzeczenie komisji lekarskiej z dnia 08.10.2012r. k 153;

-dokumentacja medyczna : opinia lekarza orzecznika z dnia 07.09.2012 r. k. 132, sprzeciw k.133, opinia komisji lekarskiej z dnia 08.10. 2012r. k. 135, decyzja z dnia 17. 10. 2012 r. k. 184 akt rentowych.

W celu ustalenia, czy stan zdrowia strony wskazuje, że jest ona nadal niezdolna do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu wymagane były wiadomości specjalne, zatem Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego chirurga – ortopedy, neurologa a następnie dowód z opinii biegłego - lekarza medycyny pracy.

Powołani w sprawie biegli rozpoznali u L. O. następujące schorzenia: stan po urazie kolana lewego z uszkodzeniem rzepki, stan po złamaniu kości udowej lewej z utrwalonymi objawami dysfunkcji kończyny dolnej lewej, zmiany zwyrodnieniowe chorobę Dupuytren'a obu dłoni.

Po zbadaniu wnioskodawcy i zapoznaniu się z dokumentacją medyczną biegła sądowa **neurolog** nie stwierdziła niezdolności do pracy z powodów neurologicznych. W uzasadnieniu wskazała, iż wnioskodawca po dwukrotnym urazie złamania lewej kończyny dolnej w obrębie kolana i szyjki kości udowej, leczony operacyjnie i rehabilitacyjnie. Objawy ubytkowe i dysfunkcja kończyny dolnej lewej są utrwalone. Zdaniem biegłej ocena nasilenia objawów i ocena ograniczenia zdolności do pracy leży w gestii biegłego ortopedy. We wnioskach końcowych biegła wskazała, iż w badaniu neurologicznym bez ograniczenia sprawności stawowej, nie stwierdzono cech uszkodzenia ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego powodującego długotrwałą niezdolność do wykonywania pracy przez wnioskodawcę.

(Dowód : opinia biegłej sądowej neurolog k.21-22 akt)

Biegły sądowy **chirurg -ortopeda** stwierdził, iż stan układu ruchu czyni ubezpieczonego nadal częściowo niezdolnym do pracy, z uwagi na niesprawność w obrębie stawu biodrowego lewego i kolana lewego. Wskazał, iż wykonywanie ciężkiej pracy fizycznej i prac wymagającej zdecydowanej sprawności nie jest możliwe a staw kolanowy

lewy wymaga operacji – usunięcia rzepki i rekonstrukcji układu więzadłowego. Biegły wskazał, iż wnioskodawca jest młody i po właściwym leczeniu będzie zdolny do podjęcia pracy. We wnioskach końcowych wskazał, iż po dniu 30.06.2012 r wnioskodawca jest nadal częściowo niezdolny do pracy do 30 czerwca 2014 r.

(Dowód : opinia biegłego sądowego chirurga - ortopedy k. 2526v akt sprawy)

W zarzutach pozwany nie podzielił opinii biegłego ortopedy o orzeczeniu dalszej częściowej niezdolności do pracy. Wskazał, iż występuje u ubezpieczonego ograniczenie ruchów rotacyjnych w stawie biodrowym lewym ale nie ma ograniczenia ruchomości stawu kolanowego. Podniósł, iż ubezpieczony miał orzeczoną częściową niezdolność do pracy od 2003 r. po przebyłym złamaniu rzepki lewej a w czerwcu 2009 r. doznał złamania szyjki kości udowej lewej . W ubiegłych latach nie podejmował prób leczenia powikłań po złamaniu rzepki. Wskazał, iż komisja lekarska zajęła stanowisko, iż ubezpieczony jest zdolny do pracy w charakterze elektromechanika i może wykonywać zatrudnienie na poziomie zerowym.

(vide : zarzuty k. 39-40 akt)

W opinii uzupełniającej biegły sądowy chirurg - ortopeda wskazał, iż ubezpieczony ma niesprawny stan kolanowy, rzepka jest niezrośnięta, ma zmiany zwyrodnieniowe, nosi stabilizator a dodatkowo ma niesprawny w pełni staw biodrowy – po złamaniu kości szyjki udowej leczony operacyjnie. Biegły stwierdził, iż ubezpieczony nie nadaje się do pracy fizycznej konwojenta, gdzie wymagana jest pełna sprawność i siła fizyczna a pracy elektromontera wymaga sprawności fizycznej. Wskazał na zasadność powołania biegłego z zakresu medycyny pracy i podtrzymał swoją opinię.

(dowód : opinia uzupełniająca biegłego sądowego chirurga - ortopedy k. 42 akt)

Na podstawie całokształtu danych z wywiadu chorobowego, badania przedmiotowego oraz dokumentacji medycznej w tym badania rtg oraz opinii ortopedy i neurologa biegły z zakresu medycyny pracy stwierdził, iż ubezpieczony ma ograniczenie sprawności lewego kolana z powodu przebytego złamania, wytworzenia stawu rzekomego i wtórnych zmian zwyrodnieniowych oraz ograniczenie sprawności lewego stawu biodrowego z koniecznością stosowania kul, wymagające dalszego leczenia i usprawnienia. Podał, iż być może zabiegiem operacyjnym rekonstrukcji kolana lewego – poprawi te sprawność i wskazał, że zgodnie z opinią biegłego chirurga - ortopedy istnieje możliwość poprawy i przywrócenia lepszej sprawności . Biegły nie zgodził się ze stanowiskiem ZUS wskazując na nie dostrzeganie ograniczeń i wskazanie zdolności do pracy w zawodzie elektromechanika na poziomie zero. We wnioskach końcowych wskazał, iż ubezpieczony ma istotnie ograniczoną zdolność do wykonywania ciężkiej pracy fizycznej wymagającej przemieszczania się (nie tylko na poziomie zero) z powodu używania kul, pracy w pozycji wymuszonej, obciążenia statycznego stawu kolanowego i biodrowego, co czyni możliwości pracy w wyuczonym zawodzie elektromechanika i wykonywanie pracy konwojenta ograniczoną i zagraża możliwości powstania nowego urazu lub pogłębienia istniejących zmian.

(dowód : opinia biegłego – lekarza medycyny pracy k. 56-57 akt)

W kolejnych zarzutach pozwany stwierdził, że komisja lekarska badaniem przedmiotowym stwierdziła ograniczenia ruchów rotacyjnych w lewym stawie biodrowym oraz brak ograniczenia ruchów w stawie kolanowym lewym. Wskazał, że ubezpieczony jest zaadaptowany do niepełnosprawności narządu ruchu, nie podejmował prób leczenia powikłań po złamaniu rzepki po roku 2003 r. oraz nie jest obligowany do wykonania wyłącznie prac ciężkich. Wniósł o podtrzymanie orzeczenia komisji lekarskiej.

(vide: zarzuty k. 67-68 akt)

Sąd zważył, iż zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy w pełni zasługuje na wiarę, dokumenty zawarte w aktach rentowych ubezpieczonego oraz dokumentacji lekarskiej nie były kwestionowane przez żadną ze stron, co do ich prawdziwości, rzetelności. Także i Sąd nie znalazł podstaw by nie dać im wiary.

Opinie sporządzone przez biegłych: neurologa, chirurga - ortopedę i lekarza medycyny pracy są rzeczowe i konkretne, zawierają jasne, logiczne i przekonujące wnioski. Zostały uzasadnione w sposób wyczerpujący i zgodny z wiedzą medyczną posiadaną przez biegłych. Sąd w pełni podzielił wnioski z nich płynące. Zważyć należy, że zostały wydane po dokonaniu oględzin i badaniu wnioskodawcy, analizie przedłożonej przez niego dokumentacji i w oparciu o wyniki badań znajdujące się w aktach ZUS i sprawy. Wyczerpująco zostały opisane stwierdzone u niego schorzenia i ich wpływ na zdolność do pracy. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia opinii biegłych. Stanowią one wiarygodną podstawę do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Należy również podkreślić, iż stwierdzone u ubezpieczonego schorzenia i opisany w opinii stan przedmiotowy korespondują z wnioskami ostatecznymi opinii, które zostały sporządzone w sposób rzeczowy i kompletny.

Fakt, iż powołany w sprawie biegły neurolog uznał, iż wnioskodawca z przyczyn neurologicznych nie jest niezdolny do pracy (k. 22 akt) nie może stanowić wystarczającej podstawy do uznania, iż odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie. Biegła oceniając kwestie zdolności ubezpieczonego do pracy pod kątem oceny stanu zdrowia z uwzględnieniem istniejących schorzeń neurologicznych orzekła bowiem o zdolności ubezpieczonego do pracy przez pryzmat swej specjalizacji.

Podkreślenia za to wymaga, iż biegły sądowy chirurg - ortopeda i lekarz medycyny pracy zgodnie orzekli, iż wnioskodawca L. O. jest osobą nadal częściowo niezdolną do pracy, przy czym biegli orzekli, iż przewidywany termin trwania niezdolności to okres do 30 czerwca 2014 r. (k. 26v akt, k. 57 akt sprawy), z uwagi na występujące u ubezpieczonego schorzenia narządu ruchu – kończyn dolnych i to właśnie te opinie co do zasady stanowiły podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

W myśl art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – dalej: ustawa (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, niezdolność do pracy powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub nie później niż 18 miesięcy od ich ustania.

Zgodnie zaś z treścią art. 12 ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

W myśl art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

- 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;
- 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Niezdolność do pracy orzeka się na okres nie dłuższy niż 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 3, który przewiduje, iż niezdolność do pracy orzeka się na okres dłuższy niż 5 lat, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy przed upływem tego okresu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy przyjął przedstawione opinie biegłych chirurga – ortopedy i lekarza medycyny pracy (główną i uzupełniającą biegłego chirurga -ortopedy i opinię lekarza medycyny pracy) za podstawę rozstrzygnięcia w sprawie, ponieważ w jego ocenie wnioski w nich wysnute są logiczne i właściwe, a ich uzasadnienie

jest wyczerpujące i przekonujące. Biegli w sposób jasny i przekonujący wskazali, dlaczego uznają skarżącego za osobę nadal częściowo niezdolną do pracy, należycie uzasadnili także okres orzeczonej niezdolności do pracy.

Podnieść w tym miejscu należy, że w utrwalonej praktyce orzeczniczej sądów przyjęto, iż strona, która zamierza skutecznie podważyć wartość dowodową opinii biegłego sądowego winna przytoczyć rzeczowe argumenty, uzasadniające jej twierdzenia. Chcąc zaś zakwestionować wnioski wyrażone w opiniach winna przedstawiać konkretne uwagi podważające miarodajność dotychczasowych opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość.

Tymczasem pozwany w zarzutach do opinii biegłych, co do zasady wskazywał na stwierdzenie ograniczenia ruchów rotacyjnym w stawie biodrowym lewym i brak ograniczenia ruchomości stawu kolanowego lewego. Zarzucał nie podejmowanie przez ubezpieczonego prób leczenia powikłań po złamaniu rzepki, wskazując na możliwość wykonywania zatrudnienia w zawodzie elektromechanika na poziomie zero.

Sąd wskazuje, iż biegły sądowy chirurg - ortopeda w opinii uzupełniającej szczegółowo wyjaśnił w oparciu od dane z wywiadu, dokumentacji medycznej oraz w oparciu o badania , dlaczego uznał, iż wnioskodawca jest nadal częściowo niezdolny do pracy a powyższe stanowisko potwierdził biegły – lekarz medycyny pracy , szeroko je uzasadniając. Wskazując, iż ubezpieczony ma istotnie ograniczoną zdolność do wykonywania ciężkiej pracy fizycznej wymagającej przemieszczania się (nie tylko na poziomie zero) z powodu używania kul, pracy w pozycji wymuszonej, obciążenia statycznego stawu kolanowego i biodrowego, co **czyni możliwości pracy w wyuczonym zawodzie elektromechanika i wykonywanie pracy konwojenta - ograniczoną i zagraża możliwości powstania nowego urazu lub pogłębienia istniejących zmian.**

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania zarzuty pozwanego należało ocenić jedynie jako polemikę z wnioskami prezentowanymi w opinii biegłych chirurga -ortopedy i biegłego lekarza medycyny pracy.

W tym miejscu zwrócić także należy uwagę na to, iż zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. OTK-A 2007/8/97 powyższy przepis należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne nie były znane na etapie postępowania przed organem tj. w czasie orzekania przez lekarzy orzeczników ZUS i komisję lekarską ZUS, gdyż dopiero opinie biegłego sądowego chirurga - ortopedy i biegłego – lekarza medycyny pracy potwierdziły istnienie nadal częściowej niezdolności do pracy do dnia 30 czerwca 2014r.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania w ocenie Sądu pozwany na etapie postępowania przed organem rentowym nie miał możliwość orzec o częściowej niezdolności do pracy ubezpieczonego, co skutkuje brakiem odpowiedzialności organu za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i cytowanych wyżej przepisów zmienił zaskarżoną decyzję ZUS i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 01 października 2012 r. do 30 czerwca 2014 r. (pkt 1 sentencji wyroku)

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, w punkcie 2 wyroku nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego w postaci opinii powołanych

w sprawie biegłych sądowych pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do stanu zdrowia wnioskodawcy oraz oceny jego zdolności do pracy, mającego wpływ na jej prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Monika Popielińska